

PROJEKT

Livsmedelskontroll vid skolor, pizzerior och restauranger i Falköping och Skövde

2019-09-11

MILJÖSAMVERKAN
ÖSTRA SKARABORG

ADRESS

Hertig Johans torg 2
541 83 Skövde

TELEFON

0500-49 36 30

E-POST

info@miljoskaraborg.se

WEBBPLATS

www.miljoskaraborg.se

Foto: Mostphotos, Mikael Damkier

Detta gjorde vi

Under maj månaden har vi besökt totalt 98 verksamheter inom Miljösamverkans geografiska område. Det var främst skolor, pizzerior och restauranger i Skövde och Falköping som kontrollerades.

Vi kontrollerade underhåll av lokaler och utrustning. Mest fokus lade vi på ytorna som är i direktkontakt med livsmedel t.ex. bänkar där öppna livsmedel hanteras, skärbrädor, hälldemaskiner etc. Vi kontrollerade om ytorna var av lämpligt material som går lätt att göra rent och om det fanns tillräckliga möjligheter för handtvätt och för hantering av rå kyckling. Vi kontrollerade även om ventilationen är tillräcklig för köket och att det finns fungerande instickstermometer så att verksamheten kan göra sina temperaturkontroller på livsmedlen.

Inom kontrollområdet personlig hygien kollade vi verksamhetens rutiner att iaktta god hygien. Fokus i detta kontrollområde var hur verksamheterna uppfyller kraven på att använda rena skyddskläder vid hantering av öppna livsmedel. Vi kollade även om verksamheten har fungerande rutiner för handtvätt och användning av engångshandskar samt att handfat är utrustade med tvål och pappershanddukar.

Vi kontrollerade även att personalen i köket har fått tillräckligt med instruktioner eller utbildning för att klara av de arbetsuppgifter som de utför så att maten som produceras i köket blir säker.

Vi har tittat på att material i kontakt med livsmedel som till exempel plasthandskar, utrustning för blandare till såser, emballage och byttor är lämpliga för detta.

Vid kontroll av HACCP hade vi fokus på temperaturer för tillagning, nedkylning och återuppvärmning, hantering av rå kyckling och hur man förhindrar att mikroorganismer som Campylobakter från kyckling inte hamnar i färdiglagad mat och hur avvikelser dokumenteras.

Hos 27 restauranger har vi tagit prov med frityroljemätare för att se om frityroljan är av god kvalitet.

Resultat

De flesta av verksamheterna som vi kontrollerade visade sig ha bra rutiner för underhåll av lokaler och utrustning. Ytor i direkt kontakt med livsmedel var täta, släta och lätta att rengöra. Vid några verksamheter konstaterade vi att hälldemaskinen var sprucken och svår att rengöra. Vi noterade brister i ventilationen vid två skolor. Vid alla kök som fick kontroll sker hantering av rå kyckling på ett sådant sätt att korskontamination mellan livsmedel kan undvikas. Möjligheter att tvätta händerna på ett hygieniskt sätt fanns i alla besökta kök.

Rutiner för personlig hygien fungerar bra hos de flesta av verksamheterna. Brister noterades i förvaring av arbetskläder hos några verksamheter. Det fanns risk att de förorenas på ett sådant sätt att livsmedel påverkas negativt.

Plasthandskar, blandare till såser, emballage och byttor var lämpliga att användas i direkt kontakt med livsmedel.

Verksamheterna har koll över viktiga processer som sker i köket men vid några verksamheter noterade vi stora brister i kunskap om nedkylning. Kebabköttet kylde ner utan att ha kontroll

över tid och temperaturer under processen. Hos några verksamheter saknades en fungerande termometer för att verifiera att livsmedel förvaras vid lämpliga temperaturer.

Analyserna med frityroljemätare visade på ett varierande resultat på oljans kvalitet. Vid 10 % av verksamheterna visade mätningen ett högt värde på TPM, vilket indikerar att oljan hade åldrats. Vid 17 % av verksamheterna visade mätningen att oljan börjar bli gammal. Vid 72 % av verksamheterna var oljan av god kvalitet.

Vår uppföljning efter projektet

Vi kommer att följa upp bristerna som noterades under projektiden hos följande verksamheter:

Pizzeria Babylon, Falköping Pizzeria, Pizzabageriet, Restaurang Gondolino, O'Learys, Mössebergsskolan, Gustaf Dahlénskolan, Pizzeria Marco Polo, Bowlingen Falköping, Piri Piri, Amerikan Pizza Today, Kinnarps Pizzeria och Delux pizzeria & restaurang.

Vad blev nyttan med projektet?

Vi har pratat med livsmedelsföretagarna om vilka risker som finns vid olika moment i köket för att förebygga att faror uppstår. Särskild fokus har vi haft om risker som finns vid nedkylning av värmebehandlande produkter som är en kritisk punkt i en livsmedelsverksamhet. Företagarna har utifrån informationen om risker vid nedkylning av livsmedel blivit motiverade att övervaka den här processen för att säkerställa att livsmedlen går ner i den temperatur och under den tid som rekommenderas. Vi har även sett till att de har en fungerande instickstermometer för temperaturkontroller så att livsmedlen inte riskerar att bli dåliga på grund av bristfälliga temperaturer.

Företagarna var positiva till informationen de fick vid våra kontroller angående servering av halvstekta hamburgare på kundens begäran. Flera av företagarna var beredda att servera halvstekta hamburgare om kunden ville ha det. Företagare som köper in färdig förpackade frysta hamburgare kan inte garantera att deras halvstekta hamburgare är fria från bakterier som kan komma via slakt. En farlig bakterie som kan kontaminera köttet vid slakt är Ehec som kan ge njurskador och andra allvarliga skador hos människor (t.ex. hjärnskador). Små barn är särskilt känsliga och dödsfall förekommer. Bakterier sitter på köttets yta vilket gör att helt kött, som oxfile eller entrecote, endast behöver stekas ordentligt på ytan för att vara okej att äta. Malning till färs gör att bakterier från köttets yta även hamnar inne i kärnan av färsen. Köttfärs behöver därför genomstekas.

Vårt fokus på livsmedelsutrustningens skick har bidragit till att spruckna och trasiga ytor som är svåra att rengöra har åtgärdats. När ytorna är hela och enkla att göra rena minskar risken för kontaminering av livsmedel.

Mätningarna av frityroljan var ett bra diskussionsunderlag om rutiner för hur ofta oljan bör bytas och vilka risker det finns när frityroljan åldras. När fett i livsmedel kommer i kontakt med syre startar en härskningsprocess. Härskningen sker snabbare om man utsätter oljor för hög temperatur under en längre tid, vilket sker vid fritering, om man återanvänder oljan. Om man får i sig dåligt fett kan det leda till magsmärtor och problem med matsmältningen. När fett härsknar bildas också fria radikaler som kan vara cancerframkallande. Även kvalitén vid friteringen påverkas. Genom kontrollerna har vi bidragit att öka kunskapen hos livsmedelsföretagarna så att de inser vikten av korrekt hantering av oljan.

Fakta om projektet	
Namn:	Livsmedelskontroll vid skolor, pizzerior och restauranger i Falköping och Skövde
Projektet pågick:	6–26 maj 2019
Detta granskade vi:	<ul style="list-style-type: none"> • A01 Registrering • J02 Lokal och utrustning • J04 Personlig Hygien • J05 Kunskap • J09 Förpackningsmaterial • K01 HACCP • J01 Provtagning Frityrolja
Antal anläggningar:	98
Antal anläggningar utan avvikelser:	85

Bilaga

Bilaga

Anläggningar som ingick i projektet

Falköping

Alagha
Amazing Thai
Aroy
Boden Pizzeria
Bowlingstället i Falköping
Casa Mia Pizzeria
Centralskolans kök
Caesarstugan
Dotorpsskolans Cafeteria
Ekehagens Forntidsby
Estelle Restaurang
Falköping Saluhall
Floby förskolans kök
Floby skolans kök
Förskolan Urd
Gustaf Dalénskolans kök
Gyllensvaans möbler
Hotell Ranten
Jallerian
Kinnarp Pizzeria
Kyrkerörskolan
Mandy's Fast Food
McDonalds Falköping
Mon Take Away & Restaurang
Mössebergs kurort + mobil anläggning
Mössebergskolan kök
Namchai Thaifood
O'Learys Falköping
Pingstförsamling Falköping
Pizzeria Eldorado
Pizzeria Marco Polo
Pizzeria Martini
Pizzeria Viking
Plantis
Rasta Falköping
Restaurang Femkanten
Restaurang Gondolino
Restaurang Mingus
Restaurang Shanghai
Santa Monica
Sibylla Odengrill
Sofra
Staden Chili Pizzeria
Strögets
Theaterbaren (Hotell Falköping)

Valentino
Vindängens skolas kök
Viva Napoli
Wokstugan
Wrågården + mobil
Wrågårdens Golfrestaurang WG

Karlsborg

Carl Johansskolan kök

Skövde

American Pizza Today
Brooklyn Burger
Burger King Stallsiken
Delux pizzeria & restaurang
Euro-Baguette
Fazer Food & Co Portalen
Helenaskolan
Hentorps Pizzeria
Högskolan Götasalen
Järnspisen
Khabour Syrien Föreningen i Skövde
Mamma Mia
Mariesjögrillen
Max Stallsiken
Maxim Pizzeria
McDonalds Commerce
McDonalds Norrmalm
Mikes Pub och Restaurang
Milan
Norrmalm Pizzeria
O'Learys Skövde
Pinchos Skövde
Piri Piri
Pizza Huset
Pizzabageriet
Pizzeria Babylon
Pizzeria Ekebacken
Pizzeria Jamaica
Pizzeria Prego
Restaurang China Town
Restaurang Thai House
Restaurang Tranen
Rådhuscaféet
Sibylla Vallegrillen
Stellas Lekland
Stöpenskolan kök

Skövde forts

Suave

Sventorps skola kök

The Bishops Arms

Tidanskolan kök

Volvo Skänken personalmatsal

Volvo söderporten personalmatsal

Värings skola kök

Västerhöjdsgymnasiets kök

Tibro

Nyboskolans kök

MILJÖSAMVERKAN
ÖSTRA SKARABORG